

LOKAAL EN FAIR
DE RONDE VENEN

Samen én met *leef* !

Lokaal en Fair

**Verkiezingsprogramma
2026 – 2030**

Voorwoord

Beste inwoners van De Ronde Venen,

De Ronde Venen is een gemeente met acht unieke dorpen, elk met een eigen karakter, geschiedenis en trots. Bij Lokaal en Fair staan we voor een gemeentebestuur dat deze eigenheid koestert en versterkt. Ons uitgangspunt is helder: we bouwen aan een toekomst waarin iedereen zich gehoord, gezien en thuis voelt – in elk dorp, in elke wijk. Samen én met lef! is niet alleen onze slogan, maar ook onze manier van werken: met aandacht voor wat ons bindt en met de moed om keuzes te maken die onze dorpen nog leefbaarder maken.

De kracht van onze gemeente ligt in de diversiteit van onze dorpen. Of het nu gaat om betaalbare woningen voor starters, gezinnen en senioren, veilige en schone straten, of het behoud van onze prachtige veenweiden: we geloven dat de beste oplossingen ontstaan als we aansluiten bij de behoeften en wensen van elke kern. Daarom zetten we in op een actief dorpenbeleid, waarbij we de dorpsraden, inwoners en lokale ondernemers structureel betrekken bij beslissingen die hen raken. Uw stem, uw ideeën en uw inzet zijn onmisbaar om onze dorpen levendig en toekomstbestendig te houden.

In dit verkiezingsprogramma leest u hoe we dat willen doen. Met concrete plannen voor het behoud en de versterking van dorpsvoorzieningen, zoals scholen, sportfaciliteiten en ontmoetingsplekken. Met duidelijke afspraken over veiligheid, bereikbaarheid en zorg dichtbij huis. En met ruimte voor innovatie, zoals nieuwe woonvormen en lokale initiatieven die onze dorpen nog aantrekkelijker maken om in te wonen, werken en leven.

We kiezen ervoor om niet te wijzen, maar te verbinden. Om niet te wachten, maar zelf in actie te komen. En om altijd oog te hebben voor wat ons uniek maakt: de kracht van onze dorpen en de mensen die er wonen. Dat is waar Lokaal en Fair voor staat. Dat is Samen én met lef!.

Met vriendelijke groet,

Simone Borgstede, Niels van Nobelen,
Maria Avakyan, Youp de Haas,
Ria de Korte en Jeffrey Schoenmakers

ONZE 10 VOOR DE RONDE VENEN

1

Eerst een betaalbaar huis voor onze eigen inwoners

Wonen in De Ronde Venen moet mogelijk blijven voor starters, gezinnen en senioren van hier.

2

De 8 dorpen centraal en voorzieningen dichtbij

In elk dorp een plek voor ontmoeting en activiteiten. Dorpshuizen, scholen, sport, bibliotheek, zwembaden en De Woudreus behouden.

3

Veilig wonen en leven in elk dorp

Schone, goed verlichte straten en duidelijke handhaving zorgen voor een veilig gevoel. Iedereen moet zich veilig voelen, op straat en thuis.

4

Goede bereikbaarheid: OV en fiets worden echte alternatieven

Een tram Uithoorn-Mijdrecht, een vrije busbaan langs de N201, bussen in de wijken én veilige fietspaden.

5

Een vast aanspreekpunt voor zorg en welzijn in elk dorp

Elk dorp/wijk krijgt een dorpscoördinator die inwoners kent en eenvoudige Wmo-, jeugd- en welzijnsvragen direct helpt oplossen.

6

Echte inwonersparticipatie en sterke dorpsraden

Inwoners krijgen vroeg en zichtbaar invloed. Duidelijke uitleg, echte inspraak en altijd een terugkoppeling over wat met ideeën gebeurt. Met een belangrijke rol voor de dorpsraden.

7

Behoud het veenweidegebied

Onze agrariërs produceren voedsel en onderhouden het landschap. Zij verdienen respect en ruimte om economisch rendabel te kunnen ondernemen.

8

Meer woningen met slimme en passende oplossingen

Ruimte voor innovatieve woonvormen zoals tiny houses, knarrenhofjes en modulair bouwen om sneller woningen te realiseren.

9

Duidelijk regels, eerlijk en efficiënt toegepast

Bij vragen en projecten: één vaste contactpersoon, geen onnodige regels en binnen de afgesproken termijn een duidelijk antwoord.

10

Lokaal (in)kopen, lokaal sterker

De gemeente kiest waar mogelijk voor lokale ondernemers en versterkt zo de eigen economie.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	5
Inleiding	6
Onze kernwaarden	7
1. Sneller en betaalbaar bouwen	8
2. Vitale dorpen en voorzieningen	10
3. Een veilige gemeente	15
4. Mobiliteit en goede bereikbaarheid	17
5. Innoveren in zorg en welzijn	19
6. Inwonersparticipatie is meer dan een vinkje	25
7. Lokale economie en eerlijk werk	28
8. Duurzaamheid en groen	32
9. Communicatie	34
10. Betrouwbaar bestuur en gezonde financiën	36
Dorpsgerichte plannen	39

Inleiding

Lokaal en Fair kiest voor een koers die **eerlijk, transparant en toekomstgericht** is. Wij besturen mét de inwoners, niet boven hun hoofden. Wij willen bouwen aan dorpen waar mensen graag wonen, werken en leven – veilig, betaalbaar, gezond en sociaal verbonden. We maken keuzes voor de lange termijn, met moed en lef. Wij doen dit samen met inwoners, jouw mening doet ertoe en samen bereiken we de beste resultaten.

Onze uitgangspunten zijn helder: we kiezen voor haalbare oplossingen, we leggen uit wat wel en niet kan, en we nemen verantwoordelijkheid voor elke beslissing. Geen politiek van de korte termijn, maar van visie en creativiteit. Geen polarisatie, maar samenwerking. Geen loze beloftes, maar doen wat wél werkt.

Onze identiteit: politiek van het midden

Lokaal en Fair positioneert zich bewust in het politieke midden. Wij onderscheiden ons door een duidelijke toekomstvisie, daadkracht, creatief denken, overzicht (helikopterview), professionele kennis én diepe lokale betrokkenheid.

Onze politiek is

Transparant: We zeggen eerlijk wat kan en wat niet.

Betrouwbaar: Afspraak is afspraak.

Participatief: Inwoners praten mee en doen mee.

Dit verkiezingsprogramma laat zien hoe wij de komende jaren willen bouwen aan sterke dorpen. Een gemeente met oog voor de toekomst, maar met beide benen in de lokale samenleving.

Onze kernwaarden

Lokaal en Fair staat op een stevig fundament van vier kernwaarden. Deze waarden zijn de leidraad bij al onze plannen en acties.

Lokaal

Lokaal en Fair is lokaal geworteld. Wij geloven in de kracht van onze sterke dorpen met een eigen identiteit. Besluiten nemen we dicht bij inwoners. We beschermen de identiteit van onze acht dorpen en zorgen dat voorzieningen bereikbaar blijven – niet alleen in Mijdrecht en Abcoude, maar óók in Wilnis, Waverveen, Vinkeveen, De Hoef, Baambrugge en Amstelhoek.

Zorgzaam

Een gemeente is pas écht sterk als mensen zich gezien en gesteund voelen. Wij investeren in welzijn, ontmoeting en zorg, zodat niemand tussen wal en schip valt. We zien de dorpen en gemeente als een familie waarin jong en oud zich thuis voelen, en waarin de gemeenschap klaarstaat voor iedereen.

Toekomstgericht

Lokaal en Fair is toekomstgericht: we durven nu duurzame keuzes te maken voor het welzijn van toekomstige generaties. We hebben oog voor innovaties, nieuwe woonvormen, moderne mobiliteit en alles wat nodig is om De Ronde Venen ook over twintig jaar leefbaar en aantrekkelijk te houden. Dit betekent dat we investeren in klimaat en milieu, maar ook dat we een financieel verantwoord beleid voeren zodat de gemeente gezond blijft.

Rechtvaardig

Lokaal en Fair staat voor samenwerking tussen inwoners en de gemeente, en voor rechtvaardigheid in de politiek. Eerlijke politiek, gebaseerd op transparantie, is een kernwaarde voor ons. We geloven dat de beste resultaten bereikt worden als we samen optrekken en goed communiceren met inwoners, verenigingen, bedrijven en overheid. Rechtvaardigheid betekent ook dat we opkomen voor wie kwetsbaar is en dat lasten en lusten in de gemeenschap eerlijk verdeeld worden.

1. Sneller en betaalbaar bouwen

Iedereen verdient een thuis. De druk op de woningmarkt is hoog, vooral voor **starters**, jonge gezinnen en **senioren** die willen doorstromen. Daarom kiest Lokaal en Fair voor slim, betaalbaar en dorps bouwen.

Bouwen voor eigen inwoners

- **Voorrang** voor inwoners van De Ronde Venen bij betaalbare huur- en koopwoningen.
- Meer kleine **betaalbare huur**- en koopwoningen voor alleenstaanden en starters.
- Meer **levensloopbestendige** woningen voor senioren in elk dorp.
- Verhuisadvies, verhuisvergoeding en praktische ondersteuning voor **senioren** die willen doorstromen.
- Betere communicatie over mogelijkheid van een **starterslening** bij de gemeente.

Eerlijke en betaalbare woningbouw

- Bij grote projecten:
  - $\frac{1}{3}$ sociale huur
  - $\frac{1}{3}$ **betaalbare** koop
  - $\frac{1}{3}$ vrije sector
- Bij kleine projecten:
  - Als $\frac{1}{3}$ sociale huur niet kan, wordt dit vervangen door $\frac{1}{3}$ extra **betaalbare** koopwoningen.
- **Parkeernorm** van kleine woningen voor eenpersoonshuishoudens en voor senioren gaat naar 1 auto per kleine woning, zo kunnen er meer woningen gebouwd worden.

Dorps en zorgvuldig bouwen

- Behoud van het dorps karakter.
- Aandacht voor vormgeving en bouwhoogte.

Slim gebruik van bestaande ruimte

- Ombouwen van bestaande schuren tot maximaal 5 woningen van maximaal 100 m².
  - Mantelzorg woningen en meer-generatie erven steunen we
- Woningen **splitsen** makkelijker maken om families te ondersteunen en sociale samenhang te behouden.
- **Kamerverhuur** moet mogelijk zijn.
  - Werkgevers moeten seizoensarbeiders zoveel mogelijk op eigen bedrijfsterrein huisvesten, waarbij de huisvesting veilig, gezond en leefbaar is.
- Pilot voor innovatieve woonvormen zoals **tiny houses**, **knarrenhofjes** en meergeneratie-erven.
- Pilot starten voor **permanente bewoning** recreatiewoningen, mits er voldoende nutsvoorzieningen zijn (riool, water en stroom).

Aanpak leegstand

- Melden van leegstand van woningen en kantoren is na een half jaar verplicht.
- Gemeente voert een leegstand gesprek om binnen een jaar tot oplossingen te komen.
- Bij langdurige leegstand legt de gemeente een boete op.
- De gemeente kan zelf actief grond kopen en gebruiken om sneller nieuwe huizen te bouwen.

2. Vitale dorpen en voorzieningen

De Ronde Venen bestaat uit **acht dorpen**, elk met een eigen karakter, geschiedenis en kracht. Lokaal en Fair gelooft dat juist die **dorpsidentiteit** onze gemeente bijzonder maakt. Sterke dorpen vormen samen een **sterke gemeenschap**. Daarom zetten wij ons in voor levendige, herkenbare dorpen waar mensen **elkaar kennen**, ontmoeten en samen de schouders eronder zetten.

We willen dat elk dorp aantrekkelijk en leefbaar blijft, met passende voorzieningen, ruimte voor sport en cultuur, sterke **sociale netwerken** en plekken waar **inwoners** elkaar kunnen ontmoeten. Wat goed werkt in een grote kern als Mijdrecht hoeft niet te passen in Baambrugge of De Hoef, en omgekeerd. Daarom kiezen we voor een écht **dorpenbeleid**: maatwerk per dorp, mét een stevige inbreng van de inwoners.

Dorpen met een eigen identiteit

Gemeenschapszin versterken is voor ons geen bijzaak, maar een basisvoorwaarde voor sterke dorpen. Buurtfeesten, koningsdag, open dagen bij verenigingen en lokale activiteiten verbinden inwoners met elkaar en krijgen de ruimte. Mensen die elkaar kennen, zorgen beter voor elkaar – en dat maakt onze dorpen socialer en veiliger.

- Dorpsraden of regelmatige **bewonersavonden** worden actief ondersteund, zodat inwoners meepraten over hun leefomgeving.
  - De dorpsraad van Baambrugge is hierbij een inspirerend voorbeeld.
- Terugkeer van professionele **ondersteuning** van dorpsraden door Samens.
- Steun voor **bewoners initiatieven**.
  - Zoals wijkonderhoud, vergroening, verkeersveiligheid of buurtveiligheid. Initiatieven van inwoners krijgen ruimte, begeleiding en – waar nodig – een kleine financiële impuls.
- Dorpsraden krijgen ruimte om voor het dorp vuurwerk af te steken.

Dorpshuizen en ontmoetingsplekken

- De dorpshuizen krijgen een **centrale functie** in de dorpen.
  - Functies moeten zo veel mogelijk **bij elkaar** gevoegd worden zoals: ontmoeting, muzieklessen, exposities, workshops, bibliotheek.
- Dorpshuizen blijven van de **gemeenschap**.
  - De gemeente ondersteunt besturen wanneer exploitatie moeilijk wordt, maar neemt geen bestuur over.
- Buurtkamers in elke wijk en dorp, als kleine, toegankelijke plek voor **ontmoeting**.

Behouden van basisvoorzieningen

Voorzieningen zijn de levensaders van een dorp.

- Behoud van basisonderwijs in de dorpen, zodat kinderen dichtbij huis naar **school** kunnen.
- Winkelvoorzieningen in de grotere kernen, gecentreerd in het dorpshart, zodat centra levendig blijven.
  - Nieuwe **winkels** buiten de centra beperken, met uitzondering van boerenwinkels.
- Winkels mogen zondag open maar er mag geen verplichting op liggen.
- **Zorg** dicht bij huis.
  - Huisartsen, fysio's, servicepunten en wijkverpleging blijven zo veel mogelijk in de dorpen aanwezig.
- Post en **bankzaken** dichtbij.
  - In elk dorp moet een plek zijn, eventueel gecombineerd met een andere functie, waar mensen **hulp** krijgen bij post- en bankzaken. Dit is van grote waarde voor met name mensen die minder **digitaal vaardig** zijn.

Versterken van verenigingen en dorpshuizen

De Ronde Venen heeft een actief verenigingsleven, dat moeten we koesteren. Ontmoeting is de kern van sociale samenhang. Veel inwoners geven aan dat zij behoefte hebben aan laagdrempelige plekken om samen te komen.

- Een centrale **ontmoetingsplek** in ieder dorp.
  - Dit kan een dorpshuis zijn, of een multifunctioneel centrum met bibliotheek, koffieruimte, kunst en cultuur en activiteiten voor jong en oud.
  - Deze functies worden in de dorpen zo veel mogelijk **gecombineerd**.
- Verenigingen versterken de **sociale samenhang**, bieden ruimte voor talentontwikkeling en zorgen ervoor dat cultuur voor iedereen toegankelijk blijft.
  - **Vrijwilligers** zijn daar de drijvende kracht achter.
  - Waar mogelijk betrekken van lokale **ondernemers**.
- Ondersteuning van vrijwilligers, bijvoorbeeld door kleine subsidies, ondersteuning bij administratie, onderhoud of opleidingen.
- Kleinschalige **verenigingen** steunen die zich inzetten voor muziek, koren en optredens.
- Aanvragen voor activiteiten van verenigingen worden zo **eenvoudig** mogelijk gemaakt.

Stimuleren van sporten en beweging

Sport en beweging verbinden mensen en dragen bij aan welzijn en gezondheid.

- **Sportvoorzieningen**, zoals sportvelden, sportzalen en een zwembad, moeten voor iedereen bruikbaar zijn.
  - Meer **flexibiliteit** in het gebruik van sportvelden: niet alleen gecontracteerde clubs, maar ook informele sportgroepen of nieuwe sporten moeten de ruimte krijgen.
  - In overleg met sportverenigingen **afspraken** maken dat de velden en zalen optimaal benut worden, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit.
- Spel en sporten voor **senioren** blijven stimuleren.
- Ieder kind moet de mogelijkheid hebben om te leren zwemmen.
  - Ouders die **zwemles** niet kunnen betalen krijgen hiervoor een volledige vergoeding.
- Het **Veenweidebad** is verre van rendabel.
  - Jaarlijks legt de gemeente 900.000 euro bij. Ruim voor 2029, als de huidige verhuur stopt, ligt er een rendabel en duurzaam exploitatieplan.
  - De hoofdfuncties zoals zwemles, recreatief zwemmen en zwemmen voor ouderen blijven bestaan en de zwemkaartjes blijven **betalbaar**.

- **De Woudreus** in Wilnis blijft centrum voor natuur- en milieueducatie.
  - Stimuleren van breder gebruik door inwoners, zoals workshops, natuuractiviteiten, volkstuinprojecten en kinderprogramma's.
- Voor de **jeugd** leuke plekken om samen te komen.
  - Waar het ene dorp een jeugdhonk of jongerensoos heeft, heeft de andere misschien een skatebaan of pannakooi nodig.
  - In samenspraak met **jongeren** zelf kijken wat wenselijk is per dorp.

Vrije tijdsbesteding en verantwoord toerisme

Sterke dorpen bieden ruimte voor ontspanning en beweging.

- **Balans** in recreatie en toerisme.
  - De Ronde Venen heeft prachtige plassen en polders. Toerisme kan goed zijn voor de lokale **economie**.
  - **Leefbaarheid** van dorpen mag er niet onder lijden.
  - Recreatie, zo nodig, clusteren en reguleren zodat omwonenden er weinig hinder van ervaren.
- **Opbrengsten** van toerisme (zoals toeristenbelasting) komen ten goede aan het aantrekkelijk houden van de dorpen.
- Versterken van de **aantrekkelijkheid** van het cultuurhistorische landschap en brengen de geschiedenis van het landschap en de historische gebouwen beter in beeld. Dit vergroot de toeristische **waarde**.

Cultuur voor iedereen

Cultuur is niet “extra”. Cultuur is ontmoeting, plezier, ontwikkeling en welzijn. Het hoort bij dorpen waar mensen graag wonen.

- Steun voor **cultuurverenigingen** (harmonie, koren, dansgroepen, kleine evenementen), met waardering voor vrijwilligers en waar nodig praktische hulp bij administratie, onderhoud of opleidingen.
- Een **eigen verhaal** per dorp. Initiatieven helpen die het historische, culturele of landschappelijke karakter van een dorp versterken.
- Cultuur **dichtbij**.
  - In elk dorp ruimte voor kleine optredens, cursussen en lokale initiatieven (laagdrempelig en betaalbaar).
- Bibliotheek als leer- en ontmoetingsplek.
  - Digitale **cursussen** blijven en worden verder uitgebouwd, zodat ook ouderen mee kunnen blijven doen.
- Cultuur voor ieder kind.
  - **Kinderen** uit gezinnen met weinig geld moeten kunnen meedoen met sport en cultuur. Dat vraagt betere communicatie en goede regelingen die echt werken.
- **Trots** op ons erfgoed.
  - Het cultuurhistorische landschap zichtbaarder en leefbaarder maken, bijvoorbeeld met wandel- en fietsroutes en goede informatie bij **historische plekken**.
- **Stimuleer** initiatieven.
  - Initiatieven zoals het Jongeren netwerk kunnen voor een kruisbestuiving zorgen, waardoor nieuwe culturele ideeën werkelijkheid kunnen worden.

3. Een veilige gemeente

Iedere inwoner moet zich **veilig voelen**, thuis én op straat. Daarom investeren we in schone, goed verlichte dorpen en duidelijke **handhaving**. Voortzetten van aandacht voor **vrouwenveiligheid**.

Handhaving en buurtpreventie

- **Consequente handhaving** bij overlast, vandalisme en kleine criminaliteit.
- Uitbreiding en ondersteuning van **buurtpreventie**, zoals WhatsApp-buurtgroepen.
- Meer inzetten op buurtpreventie, zichtbare wijkagenten, ordehandhavers (BOA's) en wijkteams die **zichtbaar** en actief samenwerken met inwoners.
- **Harde aanpak** van ondermijning en criminaliteit.

Vrouwenveiligheid

- Vrouwen moeten zich veilig voelen, dag en nacht, in elk dorp en elke wijk.
- Terugkeer van een **coördinator vrouwenveiligheid**, zodat signalen sneller worden herkend, slachtoffers serieus worden genomen en passende hulp direct beschikbaar is.
  - **Samenwerking** met omliggende gemeenten voor functies zoals een blijf-van-mijn-lijfhuis.
- Voortzetten van **acties** tegen gendergerelateerd geweld, zoals "Orange the World".

Veilige leefomgeving

- **Meldingen** van kapotte straatverlichting, zwerfafval of vernielingen binnen 48 uur **opgepakt**.
- Huiselijk geweld tegen partners en kinderen door de politie en hulpdiensten wordt altijd serieus en voortvarend behandeld.
- Meer **toezicht** en handhaving op **afvaldumping** en foutparkeren.
- Veilige en goed verlichte routes voor voetgangers en fietsers, vooral rondom scholen en voorzieningen.
- Snelle en zichtbare aanpak van plekken die door inwoners als onveilig worden ervaren.
- Waar nodig inzetten op meer **cameratoezicht** op bedrijventerreinen en bij winkelcentra, met respect voor privacy.

Digitale veiligheid

- **Betere voorlichting** over digitale ontwikkelingen, kunstmatige intelligentie (AI), cybercriminaliteit.
- Gemeente en uitvoerders van gemeentelijke diensten en **gegevens** van inwoners optimaal **beveiligen**.

4. Mobiliteit en goede bereikbaarheid

Lokaal en Fair wil dat iedereen veilig, snel en duurzaam kan reizen. De gemeente moet goed bereikbaar zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de leefomgeving. We kiezen voor beter openbaar vervoer, goede fietsroutes en veilige wegen.

Sterk openbaar vervoer voor onze regio

Het OV is cruciaal om files te verminderen en onze dorpen bereikbaar te houden.

- **Tramverbinding** van Uithoorn naar Mijdrecht om de bereikbaarheid van Mijdrecht te verbeteren en de N201 te ontlasten.
- **Vrije busbaan** langs de N201 zodat bussen niet in de file staan.
- Betere OV-verbindingen tussen onze **dorpen** en **wijken**.
- OV-hub bij bedrijventerrein De Bocht in Mijdrecht voor snellere verbindingen.
- Buurtbussen en deelvervoer als aanvulling op het reguliere OV.
- Bussen die vaker en betrouwbaarder rijden, passend bij school- en werktijden.
- Veilige avond- en **nachtbussen** voor jongeren.
- Aanpak van vertragingen en uitval met duidelijke afspraken met de vervoerder.

Fiets en voetganger voorop

Fietsen en lopen zijn gezond, goedkoop en milieuvriendelijk. Daar maken we serieus werk van.

- **Snelfietsroute** naar de A2 met aansluiting op het fietspad naar Amsterdam en Utrecht.
- Veilige **fietsroutes** voor kinderen en jeugd naar school en sport.
- Verlichte fietsroutes tussen dorpen met **slimme verlichting** die inschakelt bij gebruik.
- Goed onderhouden **stoepen**.
- Veilige oversteekplaatsen.

Veilige en vlotte doorstroming

Drukke op de N201 en onveiligheid in de dorpen vragen om een gerichte aanpak.

- **Minder files** door OV en fiets aantrekkelijker te maken.
- Betere doorstroming op de N201, bijvoorbeeld door beter afgestelde verkeerslichten.
- **50 km** waar dat veilig kan en 30 km waar dat nodig is voor leefbaarheid en veiligheid.
- Actieve **handhaving** op snelheid en verkeersregels.
- Actief inzetten op bewustwording van gedrag verkeersdeelnemers voor **verbetering** van veiligheid.
- Lokaal en Fair is niet tegen Schiphol als luchthaven, maar wel tegen uitbreiding die leidt tot meer geluidsoverlast.

Slim en eerlijk parkeren

Parkeren moet geen overlast veroorzaken, maar ook geen verdienmodel worden.

- Waar de **parkeerdruk** hoog is, kijken naar betere benutting van bestaande parkeerplaatsen of plekken aan de rand van wijken.
- Mogelijkheid voor parkeervergunningen in wijken waar parkeren vastloopt. Deze vergunning is gratis, maar helpt de **overlast** te verminderen.
- **Geen** betaald parkeren in onze dorpen.

Duurzaam vervoer

- **Laadpalen** naar behoefte in alle dorpen.
- Stimuleren van elektrische deelauto's en deelbusjes.

Samenwerking voor betere bereikbaarheid

- Nauwe samenwerking met **provincie**, buurgemeenten en het Rijk om bereikbaarheid te verbeteren.
- Actief gebruikmaken van **subsidies** voor fietsroutes, OV, deelauto's en slimme mobiliteit.

5. Innoveren in zorg en welzijn

Lokaal en Fair wil wijken en dorpen waar mensen elkaar kennen en helpen, met een actieve rol voor de buurt, verenigingen, kerken en de gemeente. **Preventie, nabijheid en eenvoud** staan centraal. Een wijk- en dorpsgerichte aanpak van zorg en welzijn.

Dichtbij, eenvoudig en samen

- Elke wijk en elk dorp krijgt een **dorpscoördinator**.
  - Deze persoon heeft zitting in de servicepunten of dorpshuizen en kent de inwoners.
  - Dorpencoördinatoren behandelen eenvoudige Wmo-, jeugd- en **welzijnsvragen** direct.
- De servicepunten breiden hun diensten uit door de indicaties ook vanuit het **servicepunt** te doen.
  - Hierin gaan gemeente en de welzijnsorganisatie Samens samenwerken.
- Betere ondersteuning van **mantelzorgers**.
  - De gemeente staat naast de cliënt en mantelzorger bij hulpverlening als er **formulieren** ingevuld moeten worden en helpt hen hierbij. Overbodige dubbele uitvragen van gegevens worden uitgebannen.
- Voor mensen met een beperking of chronische ziekte, onze gemeente zo **toegankelijk** mogelijk maken, zowel fysiek als qua dienstverlening.
- Twee **pilots** starten naar het voorbeeld van 'de wijk als ecosysteem' waarin zorg, welzijn en vrijwilligers intensief samenwerken.
- **Wijkverpleegkundigen** mogen zelf indiceren voor de Wmo wanneer zij samenwerken met de dorpscoördinator.
- Overzicht van sociale voorzieningen per dorp, zodat inwoners weten waar zij terecht kunnen.
- Ieder dorp heeft een **ontmoetingsplek** waar jong en oud samen kunnen komen voor een kop koffie, een activiteit of gewoon een praatje.
- Huisartsen, wijkverpleegkundigen en **zorgverleners behouden** en aantrekken, bijvoorbeeld door betere locaties en huisvesting.

Vitaal, veilig en waardig ouder worden

Senioren zijn een belangrijke pijler van onze gemeenschap. Zij hebben jarenlang bijgedragen aan de samenleving en verdienen waardering, respect en passende ondersteuning. Wij zien hun kracht, ervaring en betrokkenheid. Eenzaamheid is een groeiend probleem.

- **Alleenwonende ouderen** moeten worden gesignaleerd en actief worden betrokken bij activiteiten.
- **Seniorenkracht** benutten via laagdrempelig vrijwilligerswerk in buurthuizen, scholen, bibliotheken en verenigingen.
- De Ronde Venen blijft een **dementievriendelijke** gemeente.
  - Blijven monitoren of aan de juiste voorwaarden wordt voldaan, zodat inwoners met dementie zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen.
- Structureel luisteren naar **ervaringen van senioren** en dienstverlening hierop aanpassen.
- **Huishoudelijke hulp** blijft beschikbaar voor kwetsbare mensen die het niet kunnen betalen.
- Valpreventie, beweegprogramma's en **gezondheidsactiviteiten** worden uitgebreid.
- Verbeteren van de **communicatie** over de zorg die de gemeente kan bieden.
- **80+ bezoeken** worden opgepakt door Samens.
- Preventieve cursussen, informatiebijeenkomsten en (regionale) programma's om gezondheidsproblemen te **voorkomen**.
- **Veilige** buurten.
  - Samenwerking met wijkagenten, zorgorganisaties en buurtbewoners om te zorgen dat **senioren** zich veilig voelen in hun wijk.

Opgroeien in een veilige en kansrijke omgeving

De **jeugd** bloeit op in verbondenheid met elkaar. Daarom zetten wij in op een veilige, gezonde en kansrijke omgeving voor alle kinderen en jongeren. Toch zijn er zorgen: steeds meer **jongeren** hebben last van mentale problemen, geldproblemen, verslaving van alcohol, drugs en gamen. Jongeren met ernstige psychische problemen moeten te lang wachten of worden van het kastje naar de muur gestuurd.

- We geloven in **sterke families** die elkaar opvangen als het nodig is.
  - Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor het gezond en veerkrachtig **opgroeien** van hun kind.
- Scholen, buurten en sport kunnen kinderen mentaal sterker maken en vroegtijdig **signaleren** als iets niet goed gaat met het kind.
  - Er komt een voor iedereen toegankelijke training voor herkennen van signalen en hoe te handelen.
- Preventie van **mentale problemen** van jeugdigen staat centraal.
  - **Opvoedondersteuning** voor ouders, waarbij extra aandacht is voor alleenstaande ouders.
- Een sterke rol voor de jongerenwerker in **preventie**, onder andere bij het voorkomen van verslaving aan alcohol, drugs en gamen.
  - Deze preventie gebeurt vooral groepsgewijs en in samenwerking met de GGD. Een harde aanpak volgt pas wanneer overlast zeer hardnekkig blijkt.
- Er komen geen coffeeshops bij in De Ronde Venen.
- Eenvoudige mentale problemen hoeven niet altijd professioneel opgelost te worden.
- Bij jeugdhulp wordt het kind of jeugdige altijd **gehoord**.
  - Mogelijkheid om een **JIM** in te zetten (Jouw Ingebrachte Mentor).
  - Met deze hulpvorm kiest de jongere zelf iemand uit zijn of haar eigen netwerk, bijvoorbeeld een oom, buurvrouw, trainer, familievriend of oudere broer/zus, die als **steunfiguur** wordt ingezet.
- Meer gebruikmaken van **ervaringsdeskundigen** en groepsbehandeling voor jeugdigen.
- Jeugdigen krijgen **kortdurende hulp** bij de praktijkondersteuner bij de huisarts (POH-GGZ).
- Voor elke school is er één contactpersoon van de gemeente voor vragen van ouders en leerkrachten.
- De gemeente werkt aan **continuïteit** van eigen ambtenaren zodat ouders steeds hetzelfde aanspreekpunt hebben.
- Voor **elk gezin** dat hulp vraagt is er **één plan** voor Wmo, Jeugd, werk en inkomen samen, met **één contactpersoon** van de gemeente.

- Jongeren met complexe psychische problemen krijgen voorrang op een goede diagnose en hulp, zij worden direct naar de **juiste hulpverlener** verwezen.
- Alle jeugdhulpaanbieders worden verplicht om samen te werken binnen één **samenwerkingsverband** voor een mentaal gezondheidsnetwerk.
- Het aantal jeugdhulpaanbieders wordt beperkt.
  - Zij zijn verantwoordelijk voor eventuele onderaannemers.
  - Deze mogen geen winst maken en worden meer gecontroleerd op de efficiëntie en kwalitatief goede uitvoering.
  - Wel zal jeugdhulp op **bereikbare afstand** beschikbaar moeten zijn.

Onderwijs als fundament

*Goed onderwijs is belangrijk voor een sterke en zorgzame samenleving. Samenwerking tussen scholen, bibliotheken, sportclubs en culturele organisaties zorgt voor een breed aanbod voor kinderen, waardoor zij hun **talent** kunnen **ontdekken** en **ontwikkelen**. Daarnaast is het nodig om jongeren te helpen bij het vinden van hun plek in de samenleving en hen goed voor te bereiden op de toekomst. Hierbij horen aandacht voor techniek- en zorgopleidingen, goede taalondersteuning, passende begeleiding en een veilig en stimulerend leerklimaat. Digitalisering speelt een steeds grotere rol, maar moet voor iedereen toegankelijk blijven, ook voor ouderen.*

- Behoud van basisschool in de zeven dorpen.
- **Uitbreiding kinderopvanglocaties.**
  - Rekening houden met groeiende leerlingenaantallen in snelgroeiende wijken.
- Samen met de schoolbesturen zorgen dat **schoolgebouwen** op tijd worden vernieuwd en energiezuinig worden gemaakt.
- Stimuleren van **samenwerking** en aansluiting van scholen en buitenschoolse opvang met bibliotheek, sportclubs en culturele organisaties.
- **Buitenschools aanbod** uitbreiden met techniek, programmeren, muziek en schrijven, in samenwerking met ondernemers en verenigingen.
- In de grotere dorpen een gecentraliseerd punt met **bijlesdocenten** en **huiswerkbegeleiders** uit de directe omgeving om onze kinderen te helpen achterstanden bij te werken.
  - Daarbij wordt vooral ingezet op gerichte ondersteuning om toe te werken naar een minimaal **taalniveau** voor basisschoolleerlingen.
- Nauw contact onderhouden met andere gemeenten, zoals Utrecht, Haarlem, Amsterdam en Den Haag, die al lopende projecten hebben op het gebied van onder andere samenwerking, **onderwijsachterstanden, huiswerkbegeleiding en bijlesvoorzieningen**.

- Mogelijkheden voor **subsidieaanvragen** onderzoeken om het onderwijs voor onze leerlingen naar het hoogst mogelijke kwaliteitsniveau te brengen.
- **Zorg-driedaagse** voor jongeren om zorgberoepen aantrekkelijk te maken.
- **Techniek-driedaagse** voor jongeren om techniek beroepen aantrekkelijk te maken
  - Het ene jaar organiseren we een driedaagse over de zorg, het andere jaar over techniek. Zo ontdekken jongeren deze belangrijke beroepen
- Actief beleid voeren voor **thuiszittende kinderen**.
  - Kinderen en ouders benaderen en samen zoeken naar passende **oplossingen**.
- Goede **taalbegeleiding** bieden aan nieuwkomers en kinderen van nieuwkomers, ondersteund door vrijwilligers en studenten.
- Aansluiten bij het aanbod van **passend onderwijs**, zodat ieder kind krijgt wat het nodig heeft.
- Digitale cursussen worden in de **bibliotheek** voortgezet.

Meedoen, integratie en bestaanszekerheid

Een rechtvaardige gemeente ondersteunt wie dat echt nodig heeft. Maar daarbij wordt zo veel mogelijk toegewerkt naar werk en participatie in de samenleving.

- **Armoedebelief** is ruimhartig en vooral tijdelijk.
  - Denk aan kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor minima, bijzondere bijstand voor onverwachte kosten en steun aan de **Voedselbank** en kledingbank.
  - De inkomensgrens blijft 110% van het sociaal minimum.
- Ieder die gebruikmaakt van bijstand of armoede ondersteuning moet, waar mogelijk, laten zien dat hij of zij zich inspant om zo snel mogelijk aan het werk te gaan en actief te **participeren** in de samenleving.
- Voor jeugdigen van ouders met een laag inkomen zijn er veel mogelijkheden om gratis te sporten en om mee te doen met cultuur.
  - Betere **communicatie** is nodig zodat iedereen die dit nodig heeft hiervan gebruik kan maken.
- Bij hulpvragen voor armoede en schulden wordt ook gekeken naar de invloed hiervan op de kinderen.
- Boetes van de gemeente mogen niet leiden tot hogere schulden.
- **Inclusieve samenleving**.
  - **Iedereen hoort erbij in De Ronde Venen, ongeacht achtergrond, geloof, geaardheid, leeftijd of herkomst.**
- Binnen 2 jaar **halveert** het aantal **mensen in de bijstand**. Daarbij worden **ouderen** net zo goed geholpen als jongeren.

- Behapbaar **integratiebeleid** gericht op **meedoen** in de gemeenschap.
  - Geen grootschalige opvang maar goede inburgering van degenen die hier komen wonen.
- Integratie van nieuwkomers **stimuleren** met taal- en participatieprojecten, maar wel kleinschalig en persoonlijk.
  - Wij verwachten dat **nieuwkomers** binnen een jaar aan het werk zijn; werk is de beste manier van **integratie**.
- Geen grootschalige opvang asielzoekers;

6. Inwonersparticipatie is meer dan een vinkje

Democratie werkt pas echt goed als **inwoners** zich gehoord voelen en **invloed** hebben op besluiten. Lokaal en Fair is ontstaan uit de overtuiging dat de gemeente samen met inwoners moet werken aan plannen en beslissingen.

Inwonersparticipatie is meer dan een vinkje

Veel inwoners voelen zich niet serieus genomen bij participatie. Lokaal en Fair wil dat anders.

- Echte invloed momenten.
  - Bij elk project staat duidelijk wanneer inwoners kunnen **meedenken of meepraten**, nog vóórdat plannen vastliggen.
- **Nieuwe vormen** van participatie.
  - Denk aan wijkpanels, burgerberaden, een digitaal ideeën platform en het terugbrengen van een jongerenraad.
- Terughoudend met houden van referendum omdat plannen nooit met alleen een ja of een nee beantwoord kunnen worden.
  - Wij willen **echte participatie**, waarin inwoners kunnen meedenken en meedoen.
- Een **Raadscafé**
  - Elke twee maanden een informele avond waar inwoners, ondernemers en organisaties direct met raadsleden kunnen praten.

Gemeentehuis

De inwoners hebben gekozen voor een gemeentehuis naast het zwembad.

- Een gemeentehuis dat past bij het **dorpse karakter**.
- Op de plek van het 'oude gemeentehuis' blijven **voorzieningen** zoals het klantcontactcentrum van de gemeente, het servicepunt, de bibliotheek en een ontmoetingsplek.

Sterk dorpenbeleid

Dorpen en wijken weten zelf het beste wat belangrijk is.

- Kleine wijk- of **dorpsbudgetten** waarmee inwoners zelf kleinschalige verbeteringen kunnen betalen.
- Leren van andere gemeenten die **succesvol dorpenbeleid** voeren.

Samenwerking met de provincie en regio

Goede samenwerking is nodig voor grote onderwerpen zoals verkeer, woningbouw, onderwijs en natuur.

- **Proactief contact** met de provincie.
  - Niet afwachten, maar zelf **actief overleggen** en lobbyen over onder meer de N201, OV, wonen en energieprojecten.
- **Sterkere samenwerking** met buurgemeenten, ook in regioverband.
  - Gezamenlijk optrekken waar dat helpt, ook in het sociaal domein.

Transparantie en openheid

Samenwerken kan alleen als inwoners weten wat er speelt.

- **Open informatie**, tenzij er echt een reden is om iets geheim te houden.
  - Raads- en commissiestukken moeten goed vindbaar en begrijpelijk zijn.
- **Meepraten is meebeslissen.**
  - Adviezen van inwoners krijgen gewicht.
  - De raad of het college legt uit wat er met voorstellen is gedaan.
- **Feedbackcultuur**
  - Regelmatig onderzoeken hoe inwoners de dienstverlening en participatie ervaren, en daar actief van leren.

Ruimte voor initiatieven uit de samenleving

Naast formele participatie gelooft Lokaal en Fair in het ondersteunen van de **actieve gemeenschap**, ofwel; inwoners die zelf initiatief nemen om hun omgeving beter te maken. Daarnaast zijn **vrijwilligers** het cement van de samenleving.

- **Minder regeldruk** voor vrijwilligers.
  - Eén aanspreekpunt en duidelijke **waardering** voor vrijwilligerswerk.
- Samenleven in diversiteit.
  - Samenleven betekent ook **begrip** hebben voor verschillen.
  - Organiseren van dialogen en ontmoetingen tussen verschillende groepen om de **sociale samenhang** te versterken.
  - **Steun** voor inwonersinitiatieven.
    - Als inwoners een taak beter of goedkoper kunnen, krijgt dat **alle ruimte**.
  - Een voorbeeld is een **maatjesproject** waar jongeren worden gekoppeld aan eenzame senioren, of inwoners aan statushouders om elkaar te helpen bij taal en integratie.

7. Lokale economie en eerlijk werk

Een gezonde lokale economie is belangrijk voor welvaart en welzijn in onze gemeente. Lokaal en Fair kiest voor een eerlijke en sterke economie, waarin **ondernemers** de ruimte krijgen, er genoeg werk is voor inwoners en groei samengaat met leefbaarheid en duurzaamheid.

Steun voor lokale ondernemers

In De Ronde Venen zijn veel zelfstandigen, familiebedrijven, detailhandel en agrarische ondernemers. Zij vormen het **hart** van onze economie en **steunpilaar** van veel verenigingen. De gemeente moet hun partner zijn, geen tegenwerker.

- **Minder regels** en snellere service van de gemeente.
  - Vergunningen moeten eenvoudig digitaal aan te vragen zijn.
  - Binnen zes weken krijgt een ondernemer **duidelijkheid**: wat mag wel, wat niet en wat moet nog aangeleverd worden.
  - Ambtenaren helpen hier actief bij.
- **Lokale inkoop**.
  - Waar mogelijk koopt de gemeente haar producten en diensten lokaal in. Of het nu catering, groenvoorziening of bouwopdrachten betreft.
  - Dit houdt geld in onze eigen gemeenschap en versterkt de lokale **economie**.
- De belangenbehartiging door ondernemersverenigingen, die dicht bij de ondernemers staan, in stand houden en **ondersteunen** waar nodig.
- Ruimte voor startende ondernemers en ZZP'ers.
  - Denk aan het aanbieden van betaalbare werkplekken of **verzamelkantoren** (bijvoorbeeld leegstaand kantorenvastgoed transformeren tot co-work plekken), netwerkbijeenkomsten en coaching trajecten in samenwerking met lokale ondernemersverenigingen.
- Meer dan nu inzetten op de **kenniseconomie**..

Clusteren van bedrijvigheid

*Bedrijvigheid hoort zoveel mogelijk op **bedrijventerreinen**. Dit zorgt voor minder overlast in dorpen en stimuleert samenwerking tussen bedrijven.*

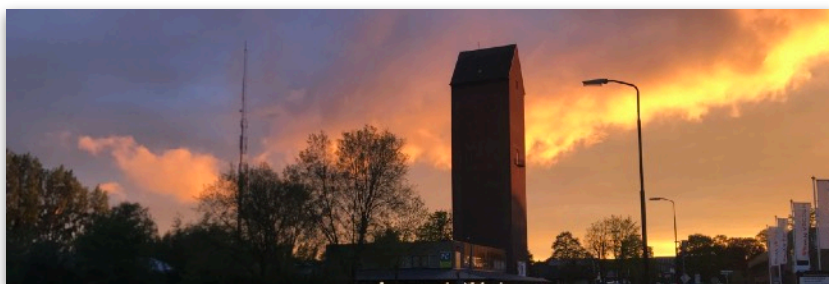
- Grootschalige bedrijvigheid moet **geconcentreerd** worden op de daartoe bestemde terreinen.
  - Bedrijventerreinen kunnen pas vergroot worden als alle bedrijventerreinen in gebruik zijn. De **kansen** liggen vooral in Mijdrecht.
  - Nieuwe grote bedrijfspanden horen op een **bedrijventerrein**.
- Bedrijfspanden en kantoren buiten bedrijfsterreinen kunnen omgezet worden tot woningen, hierbij is de voorkeur voor veel kleine betaalbare koopwoningen.

Duurzame bedrijventerreinen

- Ondernemers worden **gestimuleerd** om te verduurzamen, bijvoorbeeld met zonnepanelen, gedeelde afvalstromen en circulaire projecten.
- Bij aanvragen van **nieuwe** bedrijfsgebouwen moeten er verplicht zonnepanelen op het dak geplaatst worden en **nul op de meter**.
- De afvalbrengstations blijven gratis.
  - Het **afvalbrengstation** Mijdrecht wordt veiliger en blijft op het **industrieterrein** wellicht op een andere locatie waar meer circulariteit behaald kan worden.
  - Het afvalbrengstation in **Abcoude** blijft behouden.

Levendige dorpscentra

- Leegstand in dorpscentrum tegengaan.
  - Dit kan door **pop-up winkels** te stimuleren, startende winkeliers korting te geven op de huur, bijvoorbeeld via biz-gelden.
  - Er komen geen nieuwe winkels meer buiten de winkelgebieden.
- Gemeente helpt winkeliers met mooiere openbare ruimte, **extra fietsplekken**, goede verlichting en evenementen zoals markten of braderieën.
- Er komen geen grote datacentra in onze gemeente.

Werk, opleidingen en kansen

Een eerlijke economie zorgt voor werk voor onze inwoners.

- Bedrijven die passen bij onze gemeente, met **banen op verschillende niveaus**: van productie tot dienstverlening.
- Stageplekken, leerwerktrajecten en techniekdagen zodat jongeren de **kans** krijgen om in De Ronde Venen een loopbaan op te bouwen.
- **Sociale werkgelegenheid.**
  - Bedrijven die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen bieden, krijgen steun via jobcoaches of subsidies.
- Verbinding tussen lokale bedrijven en **scholen**.

Fair en duurzaam ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen aanmoedigen.

- Waardering voor duurzame bedrijven.
  - Bijvoorbeeld met een **lokaal keurmerk** of een duurzaamheidsprijs.
- Handhaving bij misstanden.
  - Ondernemen mag niet ten koste gaan van mens of milieu.
  - De gemeente treedt adequaat op bij uitbuiting, illegale situaties of grote milieuschade.

Toerisme en recreatie

De Ronde Venen trekt veel bezoekers dankzij de plassen, het polderland en historische plekken. Toerisme biedt kansen, maar moet kleinschalig en duurzaam blijven. Maar ook voor alle nieuwe inwoners moet er voldoende vertier zijn.

- **Kwaliteit boven kwantiteit.**
  - Geen massatoerisme, wel ruimte voor B&B's, campings en recreatiebedrijven die bijdragen aan de lokale economie.
- Toeristenbelasting **eerlijk investeren** in natuur, aanlegsteigers, monumenten of zwemlocaties.
- Meer **beleefbaar maken** van de historische omgeving door bijvoorbeeld een wandel- en fietsapp.

Toekomstbestendige landbouw

Onze boeren en tuinders produceren voedsel en onderhouden het landschap. Zij verdienen **respect** en ruimte om **economisch rendabel** te ondernemen met een goede **toekomst voor jonge boeren**. Tegelijk vragen nieuwe tijden om verduurzaming.

- **Verbreiding activiteiten**

- Ondersteuning van de omschakeling naar innovatieve landbouw en lokale verkoop zoals boerderijwinkels en markten.
- Bij eventuele bedrijfsbeëindigingen geven we aan de agrariër ruimte voor **nieuwe functies** waarbij vooral ingezet kan worden op een aantal kleine woningen, meer generatie-erven, B&B's en recreatie.

8. Duurzaamheid en groen

Lokaal en Fair zegt ja tegen een groene toekomst. We zijn eerlijk: niet alles kan tegelijk en **keuzes moeten haalbaar** zijn. Maar door stap voor stap duurzame maatregelen te nemen, zorgen we dat De Ronde Venen ook voor onze kinderen en kleinkinderen een fijne, schone en natuurlijke plek is om te leven.

Onze toekomst moet groen, leefbaar en klimaatbestendig blijven. Lokaal en Fair ondersteunt de doelstellingen van het Klimaatakkoord om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Wij kiezen voor haalbare stappen en een **aanpak die past** bij onze gemeente.

Duurzame energie

- Meer zonnepanelen op **daken**, pas daarna op weilanden.
  - Zonnevelden en grote windturbines hebben effect op het landschap en omwonenden.
  - Daarom hierin zeer terughoudend.
  - Deze kunnen alleen geplaatst worden na uitvoerige inspraak en acceptatie van inwoners.
  - Plaatsing is alleen mogelijk als minimaal de helft van het zonneveld of windturbine in eigendom is van een lokale coöperatie en dat de omwonenden ervan meeprofiteren.
- **Geen hoge windturbines en grootschalige zonnevelden** nabij dorpen en nabij Angstel en Gein.
- Verzet tegen een hoogspanningsverdeelstation nabij het Gein.
- Onderzoek naar **kleine kernenergiecentrale** (SMR) als alternatief voor grote windturbines of zonnevelden.
- Aan elk raadsvoorstel wordt een paragraaf 'Duurzaamheid' toegevoegd, net als bijvoorbeeld communicatie nu.

Minder energieverbruik

De duurzaamste energie is de energie die je niet verbruikt.

- **Investeren** in isolatieprojecten, straatverlichting met aanwezigheidssensoren voor de veiligheid en stimuleren van inwoners om hun huizen te verduurzamen.
  - Bijvoorbeeld via een **energiecoach** die advies aan huis geeft over isolatie, warmtepompen en dergelijke.
- Inzet op advies over verantwoorde houtstook en energiezuinige terrasverwarming.

Afval en circulaire economie

Een duurzame gemeente gaat slim om met grondstoffen.

- Belonen van betere afvalscheiding.
- **Extra service** voor wie dat nodig heeft (medisch afval/luiers etc.)
- Minder zwerfafval, meer prullenbakken en ondersteuning van opschoonacties.
- Kleine bijdrage voor het ophalen van grofvuil.
- **Verbetering** van dienstverlening bij uitleg van gebruik **afvalsystemen** bij appartementen.

Samenwerking in duurzaamheid

Samenwerking met:

- **Inwoners**
  - Via dorpsraden/wijkteams, bijeenkomsten en co-creatie.
- **Bedrijven**
  - Voor gezamenlijke energie, circulaire initiatieven en slimme logistiek.
- Provincie die de Regionale Energiestrategie coördineert.
- Omliggende gemeenten en **waterschap** om onze aanpak af te stemmen en gezamenlijk op te trekken voor bijvoorbeeld **subsidies** of grotere projecten.
- **Waardering** voor **vrijwilligers** die zich inzetten voor natuur en milieu.
  - Een opschoondag, boomplantdag, snoeidag of natuur educatieprogramma's voor kinderen juichen worden toegejuicht.

Klimaatadaptatie

De effecten van klimaatverandering (meer hitte, droogte, hoosbuien) merken we ook hier.

- Groene dorpen.
  - **Meer bomen**, gras, parkjes en groene daken.
  - Bomen worden alleen gekapt als het echt niet anders kan en indien mogelijk vervangen.
- Slim waterbeheer.
  - Wadi's, vijvers, grastegels en regentonnen helpen **water op te vangen**.
- **Veiligheid bij water**.
  - Samenwerking met het waterschap voor sterke dijken en slim waterpeilbeheer, ook in veengebieden

9. Communicatie

Lokaal en Fair wil een gemeente die dicht bij mensen staat. Dat begint bij goede communicatie. Iedere inwoner moet weten wat de gemeente doet, waarom dat zo is, en hoe je zelf mee kunt praten.

Heldere taal en informatie

- B1 taalniveau in brieven, website en folders.
- Bij ingewikkeld beleid komt altijd een korte samenvatting waarin staat:
  - **Wat gaan we doen?**
  - **Waarom doen we dit?**
  - **Wat merkt u ervan?**
- Eerlijke en volledige **informatie**. Ook als het slecht nieuws is.
- Duidelijk wie de besluiten neemt en op welke momenten inwoners nog **invloed** hebben.
  - Standaard een korte samenvatting bij lange nota's en raadsbesluiten.
  - **Uitlegvideo's** of infographics bij grote projecten.

Altijd bereikbaar

- Duidelijke openingstijden en **goede bereikbaarheid** van het klantcontactcentrum.
- Een begrijpelijke en goed vindbare **website**, ook toegankelijk op mobiele apparaten.
- Altijd de mogelijkheid voor een **persoonlijk gesprek** als een digitaal loket niet genoeg is.

Snelle reactie en één vast aanspreekpunt

Veel inwoners ervaren de gemeente als traag en onpersoonlijk.

- Duidelijke **termijnen voor reacties** op vragen en klachten.
  - Binnen enkele werkdagen een ontvangstbevestiging.
  - Binnen een afgesproken termijn een inhoudelijk antwoord.
- Bij ingewikkelde vragen en projecten **één vaste contactpersoon**, zodat inwoners niet steeds hun verhaal hoeven te doen.
- Altijd een **terugkoppeling** over wat er met een melding of idee is gedaan.
  - Als iets niet kan, duidelijk uitleggen waarom.

Toegankelijk voor iedereen

Niet iedereen kan even goed lezen, zien of digitaal werken. Toch moet iedereen toegang hebben tot informatie.

- Aandacht voor mensen met een beperking, maar ook:
  - Ondertiteling bij video's;
  - Toegankelijke website volgens de landelijke normen;
  - Rustige en duidelijke vormgeving.
- **Extra ondersteuning** voor inwoners die moeite hebben met digitale middelen via de bibliotheek.

Interne communicatie

Goede communicatie naar buiten kan alleen als de interne communicatie ook goed is. Dat betekent dat raad, college en ambtelijke organisatie elkaar volledig en tijdig informeren en samenwerken.

- **Duidelijke afspraken** over wie wanneer welke informatie deelt binnen de organisatie.
- Een **veilige cultuur** waarin medewerkers problemen en zorgen kunnen bespreken.
- Bestuurders en leidinggevendenden geven het goede voorbeeld:
  - Open, eerlijk en **benaderbaar**;
  - Fouten durven toegeven en daarvan leren.
- **Eén duidelijke lijn** in de communicatie naar inwoners en bedrijven, zodat niet elke afdeling een ander verhaal vertelt.

10. Betrouwbaar bestuur en gezonde financiën

Lokaal en Fair wil een bestuur dat **eerlijk**, **moedig** en **toekomstgericht** is. Daarbij maken we heldere keuzes en gezonde financiën. Een goed functionerende gemeente is een gemeente die haar inwoners kent en ondersteunt waar nodig. Ambtenaren zijn **dienstbaar** aan inwoners en niet bestraffend maar behulpzaam als formulieren niet geheel zijn ingevuld. De bureaucratie wordt verminderd.

Betrouwbaar en zichtbaar bestuur

Inwoners moeten kunnen vertrouwen op de gemeente.

- **Openheid**
  - Eerlijk vertellen wat kan en wat niet, ook als iets tegenvalt of duurder wordt.
- **Integriteit**
  - Bestuurders houden zich aan de regels, vermijden belangenverstrengeling en gaan zorgvuldig om met gemeenschapsgeld.
- **Dicht bij** mensen werken.
  - Raadsleden en wethouders zijn zichtbaar in de dorpen en makkelijk aanspreekbaar.
- Trainingen voor raadsleden voor het beter kunnen uitvoeren van hun rol.

Kostenbewuste en behulpzame ambtenarij

Ambtenaren moeten dienstbaar zijn, niet bestraffend.

- Dienstbare houding bij ambtenaren ("**ja-tenzij houding**").
- Meer kennis in huis.
  - Maximaal 10% van het budget naar externen, duidelijke definitie over wat externe inhuur is.
  - Investeren in **vaste medewerkers** voor continuïteit.
- Slim digitaliseren.
  - Digitale loketten waar het kan met altijd de mogelijkheid tot **persoonlijk contact**.

Open en begrijpelijke financiën

De gemeente is er voor haar inwoners. Iedereen moet kunnen zien waar geld aan wordt uitgegeven en wat dat oplevert.

- Publiceer jaarlijks de begroting en een **duidelijk** 'gerealiseerd' jaaroverzicht in begrijpelijke taal en infographic
- Onderscheid zichtbaar wat wettelijke taken zijn en welke keuzes de gemeente zelf maakt.

Dorpenbudget

- Maak per dorp budgetten zichtbaar voor sociale en maatschappelijke activiteiten zichtbaar. Dit budget vormt de financiële ruimte voor het dorpenbeleid 'en maakt keuzes per dorp inzichtelijk.
- Samen met dorpsraden/wijkcomite's stekken we een meerjarig dorpenbeleid vast. Dat beleid bevat per dorp duidelijke doelen en een realistische uitvoeringsplanning.

Doelmatigheid en bereik

Heroverweeg uitgaven periodiek op doelmatigheid en bereik: **hoeveel inwoners profiteren aantoonbaar**, en welke doelgroepen. We voorkomen scheefgroei: geen € 50.000 uitgeven voor 100 mensen, als er daardoor geen ruimte is voor € 25.000 waar 1.000 inwoners van profiteren. Daarbij is extra aandacht voor de kwetsbaren.

- De raad stelt een eenvoudig afwegingskader vast: kosten, bereik, effect en alternatieven
- Drempelbedragen en vaste toetsmomenten..
- Meetbare doelen
  - **Kies een beperkt aantal indicatoren** (bijv. structureel saldo, buffer/reserve, schuldpositie, kapitaallasten, externe inhuur, lastendruk).
  - Zet per indicator een **streefwaarde**, ondergrens en rapportage moment.
- **Vooruitkijken** naar 2028: werken met scenario's
  - Werk met drie scenario's (**basis, tegenwind, stress**) en maak vooraf duidelijk wanneer bijsturen nodig is ('triggers').
  - Volg een vaste volgorde: eerst efficiency en herprioritering, daarna fasering van investeringen en pas als laatste lasten
  - Onze stelregel: niet kortzichtig het mes zetten in voorzieningen die later juist voor hogere kosten zorgen
- **Investerings**; vaste besluitregels per krediet
- **Sociaal Domein**; effectiviteit en budgetdiscipline

- Maak regelingen toetsbaar: duidelijke doelen, evaluatiemomenten en stop/door criteria
- **Beperk open einde risico's** waar mogelijk met duidelijke termijnen.
- Stuur op **preventie** en vroegsignalering
- **De lokale lasten** (zoals OZB, leges en rioolheffing) **gematigd** houden.
  - Als er extra geld nodig is, eerst kijken of dat binnen de bestaande middelen kunnen herschikken.
  - Kwetsbaren worden hierin ontzien.
- **Voldoende reserves.**
  - Een buffer voor tegenvallers, zodat de gemeente haar verplichtingen kan nakomen.

Dorpsgerichte plannen

Abcoude

- Toewijzen van betaalbare nieuwbouwwoningen aan **starters** en **senioren** uit Abcoude
- **Angstelborgh** blijft behouden als ontmoetingscentrum voor senioren. Met de woningbouwcorporatie wordt overlegd of vernieuwing nodig is om het aan te passen aan deze tijd.
- Het cultuurhistorische gebied rond het **Gein en de Angstel** krijgt een stevige en duidelijke beschermde status.
- Het **afvalbrengrstation** in Abcoude blijft **behouden**.

Amstelhoek

- **Betaalbaar bouwen** voor starters en senioren uit het eigen dorp
- Toewijzen van betaalbare nieuwbouwwoningen aan **starters** en **senioren** uit Amstelhoek
- **Dorpshuis Ons Streven** blijft behouden
- **Wijkcomité** beter ondersteunen
- Ontsluiting nieuwe wijk **De Engel** en **Pothuizen** verbeteren

Baambrugge

- Toewijzen van betaalbare nieuwbouwwoningen aan **starters** en **senioren** uit Baambrugge
- Het cultuurhistorische gebied rond het Gein en de Angstel krijgt een stevige en **duidelijke beschermde status**.
- Dorpshuis **De Vijf Bogen** blijft behouden
- **Dorpsraad Baambrugge** ondersteunen
- Verbetering verkeersveiligheid **Rijksstraatweg**

De Hoef

- **Betaalbaar** bouwen voor starters en senioren uit het eigen dorp
- Toewijzen van betaalbare nieuwbouwwoningen aan **starters** en **senioren** uit De Hoef
- **De Springbok** blijft behouden
- **Dorpscomité De Hoef** beter ondersteunen
- Bereikbaarheid met **OV** wordt verbeterd

Mijdrecht

- **Toewijzen** van betaalbare nieuwbouwwoningen aan **starters** en **senioren** uit Mijdrecht
- **Tramverbinding** van Uithoorn naar Mijdrecht om de bereikbaarheid van Mijdrecht te verbeteren en de N201 te ontlasten.
- **Dukaton** verkeersveilig maken
- OV-hub bij bedrijventerrein De Bocht in Mijdrecht voor **snellere verbindingen**.
- Opzetten **wijkcomités**
- Meer **Kinderopvanglocaties** faciliteren
- Het **afvalbrengstation** Mijdrecht wordt veiliger en blijft op het industrieterrein wellicht op een andere locatie waar meer circulariteit behaald kan worden.

Vinkeveen

- Toewijzen van betaalbare nieuwbouwwoningen aan **starters** en **senioren** uit Vinkeveen
- Multifunctioneel gebruik **Dorpshuis De Boei** verbeteren
- Vinkeveense Plassen, behoud **legakker-structuur** en **recreatie** gaan hand in hand
- Baambrugse Zuwe moet vernieuwd worden. Deze moet ook **fiets- en voetgangervriendelijk** worden.
- **Opknappen** winkelcentrum Zuiderwaard en stand houden **voorzieningen**

Waverveen

- Betaalbaar bouwen voor **senioren** en **starters** uit het eigen dorp
- **Dorpsraad Waverveen** ondersteunen
- **Dorpse karakter** van Waverveen behouden bij realisatie Bedrijventerrein De Bocht
- **Sluipverkeer** tegengaan

Wilnis

- Toewijzen van betaalbare nieuwbouwwoningen aan **starters** en **senioren** uit Wilnis
- Meer **Kinderopvanglocaties** faciliteren
- Nieuwbouw **Basisschool Willispoort** versnellen
- **Verkeersveiligheid** rondom Julianaschool/Jumbo/CSW/Willisstee verbeteren
- **Dorpshuis Willisstee** van en voor het dorp
- **Wilnis Doet** ondersteunen
- **De Woudreus** in Wilnis blijft centrum voor natuur- en milieueducatie.

